

IV. Referitor la întocmirea actului de naștere

1. Alineatele (1), (2) și (4) ale articolului 14² s-au modificat și au avea următorul cuprins:

„(1) Când declarația de naștere a fost făcută după expirarea termenelor prevăzute la art. 14¹ alin. (1) înăuntrul termenului de un an de la naștere, întocmirea actului de naștere se face la cererea scrisă a declarantului, cu aprobarea primarului unității administrativ-teritoriale, respectiv a șefului misiunii diplomatice sau al oficiului consular de carieră al României, în a cărei rază/circumscripție consulară s-a produs evenimentul, în termen de până la 30 de zile de la data solicitării.”

Având în vedere dispozițiile legale enunțate rețin atenția următoarele aspecte stabilite de către legiuitor:

- instituția înregistrării tardive a nașterii o regăsim la declararea nașterii nou-născutului după un an de la data nașterii;
- înlocuirea avizului prealabil al S.P.C.J.E.P/D.G.E.P.M.B. în cazul declarării și înregistrării tardive a nașterii, după trecerea unui an de la data nașterii, cu avizul conform al instituțiilor menționate;
- **dacă declararea nașterii este făcută după expirarea termenelor legale**, respectiv de 30 de zile pentru copilul născut viu, de 3 zile pentru copilul născut mort și de 24 de ore de la data decesului pentru copilul născut viu care a decedat înăuntrul termenului de 30 de zile, **dar în termenul de un an de la naștere, întocmirea actului de naștere se face numai cu aprobarea primarului unității administrativ-teritoriale, în a cărei rază s-a produs evenimentul, în termen de până la 30 de zile de la data solicitării.**

2. După alineatul (2) al articolului 15 s-a introdus un nou alineat, alin. (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) **Prenumele declarat la data înregistrării nașterii nu poate fi format din mai mult de trei cuvinte.**”

(...)

„(3) Dacă părinții nu au nume de familie comun sau există neconcordanță între prenumele copilului trecut în certificatul medical constatator al nașterii și declarația verbală a declarantului *ori prenumele este format din mai mult de trei cuvinte*, întocmirea actului de naștere se face pe baza declarației scrise și semnate de ambii părinți, din care să rezulte numele de familie și prenumele copilului.”

Dispoziția legală învederată are în vedere limitarea la 3 a cuvintelor din care poate fi format prenumele persoanei *la declararea nașterii*.

După alineatul (3) al articolului 15 s-au introdus două noi alineate, alin. (4) și (5), cu următorul cuprins:

„(4) În lipsa acordului părinților cu privire la numele de familie, instanța de tutelă hotărăște și comunică de îndată hotărârea rămasă definitivă serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor sau, după caz, primăriei unității administrativ-teritoriale **care a înregistrat actul de naștere.**

(5) În situația prevăzută la alin. (4), în actul de naștere întocmit cu ocazia declarării nașterii nu se completează numele de familie al copilului; certificatul de naștere se eliberează numai după înscrierea mențiunii privind stabilirea numelui de familie de către instanța de tutelă.”

Textul a fost reformulat în scopul corelării cu dispozițiile art. 449 alin. (3) și art.450 alin. (3) din Legea nr.287/2009 privind Codul Civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, în situația în care **părinții nu se înțeleg** cu privire la numele de familie al copilului, actul de naștere se întocmește fără a completa rubrica ”numele de familie” iar certificatul de naștere se eliberează numai după stabilirea numelui de familie de către instanța de tutelă, prin înscrierea mențiunii corespunzătoare pe marginea actului de naștere.

Dacă ulterior înregistrării nașterii copilului părinții se înțeleg cu privire la numele de familie, acesta se poate înscrie prin mențiune pe marginea actului de naștere întocmit, în baza declarației ambilor părinți, dată în fața ofițerului de stare civilă sau a notarului public, cu avizul D.E.P.A.B.D..

3. Alineatul () al articolului 23 s-a modificat și are următorul cuprins „(1) În cazul adopției se întocmește un nou act de naștere de către **ofițerul de stare civilă** din cadrul serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor sau, după caz, al primăriei unității administrativ-teritoriale în raza căruia/căreia **se află domiciliul adoptătorilor/adoptatorului**.

Modificarea a avut în vedere clarificarea determinării competenței de întocmire a actului de naștere ca urmare a adopției, având în vedere faptul că, pe perioada încredințării copilului, înainte de adopție domiciliul acestuia este la adoptator.

V. Instituția căsătoriei

CĂSĂTORIA

1. După alineatul (3) al articolului 25 s-a introdus un nou alineat, alin. (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Pentru cetățeanul străin, **certificatul de naștere/extrasul de naștere/extrasul multilingv al actului de naștere se prezintă după caz, raportat la statutul acestuia în România.**”

Modificarea legislativă are în vedere cetățeni străini care provin din state a căror legislație nu prevede obligativitatea înregistrării nașterii sau care au obținut o formă de protecție internațională în România, aceștia fiind în imposibilitatea de a prezenta certificate/extrase de naștere. În aceste situații dosarul de căsătorie va fi completat cu o declarație autentică dată pe propria răspundere din care să rezulte datele acestora de stare civilă. În cuprinsul declarației se menționează faptul că este utilizată exclusiv în scopul încheierii/înregistrării căsătoriei.

2. Articolul nr. 27 s-a modificat și are următorul cuprins:

IMPORTANT

(1) Căsătoria se încheie **începând cu a 11-a zi de la depunerea declarației de căsătorie, dar nu mai târziu de a 30-a zi.**

(2) **Încheierea căsătoriei înainte de împlinirea termenului prevăzut la alin. (1) poate fi încuviințată**, pentru motive temeinice, **dovedite cu documente justificative**, de către primarul unității administrativ-teritoriale/șeful misiunii diplomatice sau oficiului consular de carieră al României unde urmează a se încheia căsătoria.

(3) Dacă de la data depunerii declarației de căsătorie au trecut 30 de zile și căsătoria nu a fost încheiată ori dacă viitorii soți doresc să modifice declarația inițială, **cu privire la numele de familie și/sau regimul matrimonial**, aceștia vor face o nouă declarație de căsătorie. Dispozițiile art. 26 se aplică în mod corespunzător."

Din analiza textului rezultă faptul că **la încheierea căsătoriei trebuie respectate următoarele aspecte:**

- Căsătoria se încheie începând cu a 11-a zi de la depunerea declarației de căsătorie, dar nu mai târziu de a 30-a zi de la aceeași dată;
- Încheierea căsătoriei înainte de împlinirea celei de a 10 – a zi, se face numai pentru motive temeinice, **dovedite cu documente justificative** cu încuviințarea primarului unității administrativ-teritoriale unde urmează a se încheia căsătoria;
- După împlinirea termenului de 30 de zile de la depunerea declarației de căsătorie, pentru oficierea căsătoriei viitorii soți trebuie să depună o nouă declarație de căsătorie, pentru care curge un nou termen de publicitate de la data depunerii;
- În situația în care, până la data oficiării căsătoriei, inclusiv, **viitorii soți doresc să modifice declarația inițială, cu privire la numele de familie și/sau regimul matrimonial**, aceștia trebuie să depună o nouă declarație de căsătorie pentru care curge un nou termen de publicitate de la data depunerii.

3. Interpret și/sau traducător autorizat sau, după caz, interpret autorizat al limbajului mimico-gestual și al limbajului specific persoanelor cu surdocecitate, se folosește **atât la depunerea declarației de căsătorie cât și la încheierea căsătoriei** între cetățeni străini, sau între aceștia și cetățeni români, dacă nu cunosc limba română, **ori** în cazul persoanelor cu handicap auditiv sau surdocecitate, încheindu-se în acest sens un proces-verbal.

VI. Întocmirea actului de deces

DECES

Au fost reformulate dispozițiile legale în vederea modificării termenelor de întocmire a actului de deces, stabilirii procedurii de întocmire a actului de deces în baza unei hotărâri declarative de moarte și de eliberare a adeverinței de înhumare/incinerare, precum și a procedurii de înregistrare a decesului cetățeanului român mort în străinătate, în situația în care decesul nu s-a înregistrat la autoritățile locale competente sau la misiunile diplomatice ori oficiile consulare de carieră ale României acreditate în străinătate, astfel:

1. Declararea decesului - Articolul 33 din Lege:

„Art.33

(1) Declararea decesului se face în termen de 3 zile de la data încetării din viață a persoanei.

(2) Când decesul se datorează unei sinucideri, unui accident sau altor cauze violente, precum și în cazul găsirii unui cadavru, *pentru întocmirea actului de deces este necesară și dovada eliberată de poliție sau de parchet, din care să rezulte că una dintre aceste autorități a fost sesizată despre deces.*

(3) *În situațiile prevăzute la alin. (2), prin excepție de la prevederile alin. (1), termenul de 3 zile de declarare a decesului se calculează de la data eliberării certificatului medical constatator al decesului.*

(4) În cazul în care decesul nu a fost declarat în termenul prevăzut la alin. (1) sau, după caz, alin. (3), întocmirea actului de deces se face în România cu aprobarea parchetului, și în străinătate, dacă autoritățile competente din statul unde s-a produs decesul confirmă că nu au obiecții cu privire la înregistrarea decesului cetățeanului român la misiunea diplomatică sau oficiul consular de carieră al României.”

Din analiza textului rezultă termenele de declarare și înregistrare a decesului

IMPORTANT

1.1. 3 zile de la data încetării din viață a persoanei fără a se mai socoti ziua în care s-a produs decesul și ziua în care se face declarația, termenul fiind modificat în acest fel de la 2 zile la 3 zile (cu titlu de exemplu, dacă o persoană a decedat pe data de 1 ale lunii declararea decesului se poate face fără să fie necesară o aprobare în acest sens inclusiv în data de 4 ale aceleiași luni).

1.2. 3 zile de la data eliberării certificatului medical constatator al decesului, când decesul se datorează unei sinucideri, unui accident sau altor cauze violente, precum și în cazul găsirii unui cadavru; în aceste situații speciale termenul de 3 zile se calculează de la data eliberării certificatului medical constatator al decesului și nu de la data decesului, aspect care elimină necesitatea aprobărilor solicitate pentru depășirea termenului de declarare a decesului.

2. Certificatul medical constatator al decesului, întocmit și semnat de către medicul care a făcut constatarea, trebuie să cuprindă cauza decesului și data decesului în format an/lună/zi, aspecte care sunt prevăzute în articolul 35 alin. (1) din Lege.

Reformularea are în vedere stabilirea unor date certe privind decesul, precum și competența exclusivă a medicului de a elibera certificate medicale constatatoare de deces.

Dacă în certificatul medical constatator al decesului rubrica este completată „cauză neprecizată”, pentru întocmirea actului de deces este necesară aprobarea parchetului.

3. Eliberarea adeverinței de înhumare/incinerare – articolul 38 din Lege:

3.1. Se poate elibera la cererea scrisă a declarantului, după întocmirea actului de deces;

Textul a fost reformulat pentru corelare cu dispozițiile art. 17 și art. 20 din Legea 102/2014 privind cimitirele, crematoriile umane și serviciile funerare.

Astfel, având în vedere dispozițiile Legii nr. 102/2014, după întocmirea actului de deces, ofițerul de stare civilă nu mai este obligat să elibereze adeverința de înhumare sau de incinerare. Sunt situații (în special decesele în străinătate) când Administrația Cimitirelor nu consideră suficient certificatul de deces eliberat de autoritățile străine, astfel încât, în condițiile legii, ofițerul de stare civilă competent poate elibera adeverința de înhumare.

3.2 Înhumarea sau incinerarea unui cetățean român sau de origine română al cărui deces s-a produs și s-a înregistrat în străinătate se face pe baza adeverinței de înhumare sau de incinerare a cadavrului eliberată de ofițerul de stare civilă din cadrul serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor/primăriei unității administrativ-teritoriale în a cărei rază urmează să se facă înhumarea ori incinerarea în baza următoarelor documente:

3.2.1. certificatul/extrasul de deces eliberat de autoritățile străine, precum și a traducerii legalizate a acestuia sau a extrasului multilingv;

3.2.2. certificatul de deces eliberat de misiunea diplomatică sau de oficiul consular de carieră al României.”

3.3. Adeverința de înhumare/incinerare a cadavrului se eliberează într-un singur exemplar; în cazul în care declarantul decesului nu mai deține adeverința de înhumare sau de incinerare, la solicitarea scrisă a acestuia sau a altei persoane care justifică un interes legitim se eliberează o altă adeverință. Rezultă așadar posibilitatea eliberării adeverinței și altei persoane decât declarantul decesului.

4. Întocmirea actului de deces, în baza unei hotărâri judecătorești definitive declarative de moarte – articolul 39 și articolul 39¹ din Lege:

Întocmirea actului de deces, în baza unei hotărâri judecătorești definitive declarative de moarte se face:

4.1. Din oficiu sau la cererea persoanei interesate, după caz.

4.2. De către ofițerul de stare civilă din cadrul serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor sau primăriei unității administrativ-teritoriale de la ultimul domiciliu cunoscut al celui declarat mort.

4.3. În hotărârea judecătorească definitivă trebuie să fie prevăzută data decesului în format an/lună/zi, precum și ultimul domiciliu cunoscut al celui declarat mort.

4.4. În cazul hotărârilor judecătorești incomplete, ofițerul de stare civilă sau, după caz, persoana interesată solicită instanței stabilirea datei decesului în format an/lună/zi și/sau stabilirea ultimului domiciliu cunoscut al celui declarat mort.”

4.5. În situația în care din dispozitivul hotărârii judecătorești definitive declarative de moarte nu rezultă locul decesului acesta se consideră a fi locul înregistrării decesului.

5. **Întocmirea actului de deces în situația în care decesul s-a produs în străinătate și nu s-a înregistrat la autoritățile străine competente sau la misiunile diplomatice ori oficiile consulare de carieră ale României – articolul 39² din Lege.**

5.1. Actul de deces se întocmește de ofițerul de stare civilă din cadrul S.P.C.L.E.P./ primăriei unității administrativ-teritoriale unde nu sunt constituite astfel de servicii pe a cărui/cărei rază a avut domiciliul persoana decedată, după ce Ministerul Afacerilor Interne verifică, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe, dacă decesul nu a fost înregistrat în străinătate;

5.2. Întocmirea actului de deces se face cu aprobarea parchetului, a primarului unității administrativ-teritoriale și avizul conform al șefului S.P.C.J.E.P./ D.G.E.P.M.B., în baza certificatului medical constatator eliberat de autoritățile străine apostilat/supralegalizat, după caz și a traducerii în limba română autentificată și, după caz legalizată, precum și a următoarelor documente:

- a) certificatele de naștere și de căsătorie ale decedatului, după caz;
- b) actul de identitate al decedatului sau pașaportul, în cazul decesului unui cetățean român cu domiciliul în străinătate, în original;
- c) documentul de evidență militară al celui decedat;
- e) actul de identitate al declarantului.

5.3. Ofițerul de stare civilă desfășoară următoarele activități:

- a) solicită aprobarea parchetului pentru înregistrarea decesului;
- b) întocmește referatul cuprinzând rezultatul verificărilor, pe care îl înaintează S.P.C.J.E.P./D.G.E.P.M.B. în vederea acordării avizului conform;
- c) întocmește referatul către primar cu propunere de aprobare sau respingere a înregistrării actului de deces, în funcție de avizul șefului S.P.C.J.E.P./D.G.E.P.M.B.

5.4. Este interzisă întocmirea actului de deces fără avizul conform al șefului S.P.C.J.E.P./D.G.E.P.M.B. și fără aprobarea parchetului și a primarului.

5.5. Dacă decesul nu a fost înregistrat în străinătate, în lipsa certificatului medical constatator eliberat de autoritățile străine, instanța judecătorească dispune cu privire la înregistrarea decesului.

5.6. Dacă decesul a fost înregistrat în străinătate se procedează la transcrierea certificatului/extrasului de deces în registrele de stare civilă române.

6. Alineatul (1) al articolului 36 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Documentul cu care se face dovada identității persoanei decedate se reține de către ofițerul de stare civilă și se înaintează, în termen de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării decesului, după caz, serviciului public comunitar de evidență a persoanelor la care este arondată unitatea administrativ-teritorială care a înregistrat decesul, serviciului public comunitar pentru evidență și eliberarea pașapoartelor simple, serviciului județean pentru imigrări, pe raza căruia persoana decedată a avut ultimul domiciliu.”

